

Skoll**L**edaren

NR 9 NOVEMBER 2016

Värdepedagogik

**HÄNG MED
I DEN INTER-
KULTURELLA
PROCESSEN**

Tyst i klassen!

**DÅLIG
LJUDMILJÖ
GER SÄMRE
RESULTAT**

På Niklas Wahlströms gymnasie-
skola i Grankulla, Finland, håller
studentexamen på att bli digital.

HÄR TAR DE STUDENTEN - DIGITALT

Just nu med Inger Strand

*"Appen som väcker
barnens läsintresse"*

**NYHETER
KRÖNIKA
BÖCKER
RAST**
Oskar Fredriksson

Digital studentexamen

Vid Finlands gymnasier genomförs nu de första landsomfattande digitala proven och år 2019 ska alla studentskrivningar ske digitalt.

– Utformingen av de digitala proven stöder vår strävan att gå från ren katederundervisning till att eleverna arbetar mer problemfokuserat, säger rektor Niklas Wahlström vid Gymnasiet Grankulla samskola.

FINLAND Även om Nokias glansdagar är över, finns ett stort intresse för it i Finland. Redan i 2003 års läroplan för gymnasiet fanns digitalisering som ett mål.

– Den förra regeringen satte igång projektet med en digitalisering av studentskrivningarna och det har fortsatt med hög prioritet hos nuvarande regering som tillträdde i fjol, berättar Kaisa Vähähyyppä, generalsekreterare för studentexamensnämnden.

För att förstå vad det är frågan om, behöver man veta att den finländska studentexamen består av ett antal nationella prov. Dessa skrivs främst i trean, men kan även göras tidigare, och för examen krävs minst fyra godkända prov.

– Snittet ligger på litet över fem prov och när läraren har rättat gör sedan studentexamensnämndens censorer den slutliga bedömningen, förklarar Kaisa Vähähyyppä.

DEN HÄR HÖSTEN har Finlands gymnasier haft möjlighet att

digitalt tenteras i geografi, filosofi samt kort och lång tyska (den långa är mer avancerad).

– Av våra 99 treor skrev 28 geografin och två filosofin i september och tre den korta tyskan i oktober, berättar Niklas Wahlström.

Peu en peu kommer antal ämnen som obligatoriskt tenteras digitalt att öka. Sist ut blir matematiken, vårterminen 2019, och därmed är den finländska studentexamen helt digitaliserad.

REDAN I FJOL höstas lanserade studentexamensnämnden verktyget Abitti, som är en mjukvara just för digitala prov.

– Vi har alltså haft mer än ett år på oss att träna digital provskrivning. Det har varit upp till varje lärare att i sina egna kursprov använda Abittisystemet.

– När de som i dag går i ettan eller tvåan ska skriva studentproven är de alltså väl förtrogna med det här verktyget, fastslår Niklas Wahlström.

Hur har då skollärdarna och lärarna tagit emot den här nymodigheten? Initialt fanns det viss skepsis, tillstår Kaisa Vähähyyppä.

– Men vi har från första början engagerat gymnasierna i det här och i dag är attityderna till största delen positiva, säger hon.

VID GYMNASIET GRANKULLA samskola, som totalt har 306 elever, tillsatte man redan för tre år sedan och på studentexamensnämndens inrådan, en särskild projektgrupp om fem personer.

Niklas Wahlström håller i en usb-sticka som innehåller Abittimjukvaran, som vid provet laddas på elevens dator och tar över den och gör det omöjligt att komma åt internet, egna filer med mera.

FOTO: PATRIK LINDSTRÖM

– De har haft till uppgift att fortlopande informera personalen samt se till att inskaffa den teknik som behövs, berättar Niklas Wahlström.

– Vi har även internt gett alla berörda utbildning i den tekniska, medan exempelvis ämnesföreningarna stått för de moment som rör pedagogiken. **Hur tycker du lärarna har tagit till sig den här nya tekniken?**

– En del som jobbat länge i yrket kan nog ha haft problem med att fokus går från traditionell "korvstoppling" till mer av

problemlösande. Men generellt tycker jag mottagandet varit positivt.

RENT PRAKTISKT FÅR varje elev vid provstarten en mjukvara på ett usb-minne som kopplas till datorn. Mjukvaran "tar över" datorn, så det går inte längre att komma åt exempelvis internet eller egna filer.

– Eleven måste också visa ID och loggar in sig med ett nyckeltal baserat på egna födelsedatumet. När alla loggat in sig startar läraren provet från en

Åtta av 122 ansökningar får 30 miljoner i bidrag från

Åtta forskningsbidrag får sammanlagt 30 miljoner under tre år av Skolforskningsinstitutet. Alla skolformer utom vuxenutbildningen är representerade i projektet.

FORSKNING De 122 ansökningarna blev en glad överraskning för Skolforskningsinstitutets direktör Lena Adamson.

– Ja, vi fick en bra bredd på ansökningarna.

Ett avgörande kriterium för att få pengar, är ett nära samarbete med skolan. Till varje ansökan ska en avsiktsförklaring lämnas av berörd skola. I projektet medverkar också lärare,

så en del av pengarna går till att bland annat ersätta vikarier. Ansökningarna ska också formuleras i dialog med skolorna.

– Svensk pedagogisk forskning och debatten om skola har

i Finland

central server, förklarar Niklas Wahlström.

CHRISTER HOLMLUND, ordförande för Finlands svenska lärarförbund dit även skollädaarna hör, berättar att alla parter varit positiva.

– Visst har det funnits skeptiker vad gäller teknik och omfattning, men detta att fråga den gamla studentexamen har nog omfattats av alla.

Själv hade han gärna sett ett ytterligare steg.

– Nu får de studerande en-

– det studentexamensnämnden anser behövs. För min del hade gärna även internet fått vara tillgängligt.

Rektor Niklas Wahlström exemplifierar det goda i digitaliseringen med att det exempelvis i höstens geografiprofanns kart- och statistiktjänster.

– Tidigare kunde man skriva bra resultat genom att bara passivt återge fakta. Det här nya sättet, där man aktivt tar fram kunskapen, passar bättre ihop med dagens kunskapssyn.

SÖREN VIKTORSSON

Skolforskningsinstitutet

oftast fokus på lärare. I våra ansökningar är fokus också på vad lärarna gör, säger Lena Adamson.

Flest ansökningar fick Skolforskningsinstitutet inom

matte och no. Fyra av projekten gäller det området. Övriga gäller bland annat lekbaserad didaktik och utveckling av undervisning i samhällsfrågor för årskurs 4–6. «

I KORTHET

De ska få fart på läsningen

LÄSDELEGATION. Nu är ledamöterna i regeringens läsdelegation utsedda. Uppdraget till delegationen är bland annat att samordna läsfrämjande insatser i och utanför skolan.

Tillsammans med ordförande Katti Hoflin ingår Nisha Besara, teaterchef, Ulf Fredriksson, docent och utredare av skriva-läsa-räkna-garantin, Ann-Helén Laestadius, författare och journalist, Lars Lagerbäck, fotbollstränare, Monica Widman-Lundmark, förbundssekreteraren i ABF, och Martin Widmark, författare och upphovsman till lässatsningen *En läsande klass*.

I mitten av 2018 ska arbetet vara klart.

”Synen på friskolor hänger inte riktigt ihop. Skolinspektionen kräver att ekonomin är långsiktigt hållbar, det vill säga ha goda marginaler, och ger tillstånd till stora aktörer. Regeringen vill i stället favorisera små verksamheter som inte är vinstdrivande, något som Skolinspektionen inte verkar tro på.

Ulla Hamilton, vd Friskolornas Riksförbund, i *Dagens Samhälle* om Skolinspektionens krav på god ekonomi för nya friskolor.

Förslag på lagstadgad kulturskola

KULTURSKOLA. I början av oktober överlämnade kulturskoleutredningen sitt förslag till Alice Bah Kuhnke och Gustav Fridolin om en ”Inkluderande kulturskola på egen grund”.

Det vore allra bäst med en kulturskolelag anser utredaren Monica Lindgren, men det låter inte göras för närvarande. Däremot borde det finnas nationella mål för en kommunal kulturskola, till exempel att bland annat ge barn och unga möjlighet att lära, utöva och uppleva konstnärliga uttryck i grupp i första hand och i hög grad med en andel pedagogiskt och konstnärligt utbildad personal.

Målen bör också utvärderas efter tre år och om det visar sig att tillgången på en jämlik och tillgänglig kulturskola fortfarande saknas, bör regeringen överväga lagstiftning, menar utredaren.

DEN NYA REGIONSSTYRELSEN för Västerbotten hade sitt kick off-möte i Umeå i början av november. Från vänster: Ellinor Häreskog, Umeå, ordförande, Christina Fältman, Lycksele, Erik Nordahl, Umeå, Marie Blomberg, Malå, och Veronica Söderlund Persson, Umeå. Fattas gör Tommy Lindmark och Per Moen från Skellefteå, Oskar Fredriksson från Umeå och Ann-Chatrine Lundmark, suppleant från Malå.

FOTO: LINDA ELIASSON.